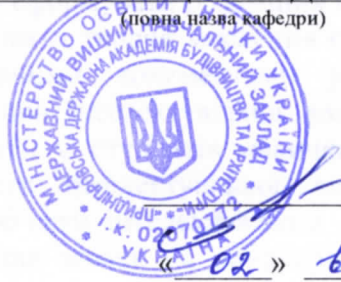

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА, ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

« 02 » вересня 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтелектуальна власність

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма «Міське та комунальне господарство»
(назва освітньої програми)
освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)
форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)
розробник Бабенко Валентина Андріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна спрямована на формування теоретичних знань і набуття практичних навичок із правових аспектів охорони та захисту інтелектуальної власності як провідного невідчужуваного, структурно багатоманітного та непередбачуваного ресурсу суспільства, а також стимулювання творчої активності громадян у рамках державної політики, сприяння розширенню й використанню об'єктів права інтелектуальної власності на внутрішніх і зовнішніх ринках.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр
			I
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т. ч:	30		30
лекції	30		30
лабораторні роботи			
практичні заняття			
Самостійна робота, у т. ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	30		30
підготовка до контрольних заходів	4		4
виконання курсового проекту або роботи			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	26		26
Підготовка до екзамену			
Форма підсумкового контролю			залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: гуманізація та інформатизація вищої технічної освіти через ознайомлення з правовою базою та отримання студентами комплексу знань із правових аспектів охорони та захисту інтелектуальної власності.

Завдання дисципліни: сформувані розуміння поняття «інтелектуальна власність» на основі теорій власності; розвивати творче мислення студентів; виробити навички роботи з нормативними та законодавчими документами у сфері інтелектуальної власності; систематизувати знання з основ інтелектуальної власності; збагатити запас професійної термінології з фаху; розвинути у студентів навички укладати первинні документи для оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності; сформувані вміння щодо оформлення документів на об'єкти інтелектуальної власності, поширених у професійній діяльності, зокрема оформлення заявок на винаходи, корисні моделі, промислові зразки тощо; розвинути навички вільно оперувати набутими знаннями при написанні наукових робіт (рефератів, статей, тез тощо).

Пререквізити дисципліни: «Інформатика», «Технологія будівельного виробництва», «Залізобетонні та кам'яні конструкції», «Металеві і дерев'яні конструкції», «Організація будівництва».

Постреквізити дисципліни:

1. Підготовка до підсумкової атестації;
2. Доступ до навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Міське та комунальне господарство» СВО ПДАБА – 192мп – МКГ – 2020).

Інтегральна компетентність: здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі дослідницького та/або інноваційного характеру і практичні проблеми у професійній діяльності в галузі будівництва та цивільної інженерії, з поглибленим вивчення проблем, пов'язаних із організацією і управлінням міським та комунальним господарством, впровадженням енергозберігаючих технологій при експлуатації будівель і споруд, що передбачає проведення досліджень та впровадження новацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- здатність абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати.
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність до оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- здатність приймати обґрунтовані рішення.
- здатність працювати в команді.
- здатність працювати автономно.

Заплановані результати навчання. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати програмні результати навчання ЗР 1, ЗР 2, ЗР3, ЗР4, а саме:

- знати та розуміти законодавство в області інтелектуальної власності та скласти алгоритм написання заявочних матеріалів при проведенні охоронних заходів;
- використовувати способи та методи проведення охоронних заходів щодо технічних рішень та іншої наукової інформації;
- вміти грамотно використовувати умови ліцензування при передачі прав інтелектуальної власності;
- проводити патентні дослідження для виявлення рівня техніки, представляти технічне рішення та інші наукові розробки згідно вимог законодавства в області інтелектуальної власності.

Методи навчання:

1. **Словесні методи**, які дозволяють в найкоротший термін передати велику за обсягом інформацію, поставити перед студентами проблеми і вказати шляхи їх вирішення. Використовуються такі види словесних методів: лекція, пояснення, бесіда (співбесіда), дискусія;

2. **Наочні методи** використовуються у взаємозв'язку зі словесними і практичними методами і призначені для ознайомлення студентів за допомогою презентацій з об'єктами права інтелектуальної власності за допомогою схем, таблиць, класифікацій, рисунків тощо. Впровадження технічних засобів в навчальний процес, зокрема демонстрації презентацій, розширює можливості наочних методів навчання;

3. **Практичні методи** (студенти отримують знання і виробляють вміння, виконуючи практичні дії (завдання для самостійної роботи).

Робота з підручниками, законодавчими документами, основною та допоміжною літературою з курсу – це один з найважливіших методів навчання, який здійснюється головним чином під час самостійної роботи студентів. При цьому студенти використовують прийоми самостійної роботи з друкованими джерелами: **конспектування, цитування, анування, рецензування** тощо.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні заняття.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Основи інтелектуальної власності					
Тема 1. Вступ до інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності.	6	2			4
Тема 2. Інтелектуальна діяльність як економічна основа інформаційного суспільства.	6	2			4
Тема 3. Історія права інтелектуальної власності.	6	2			4
Тема 4. Об'єкти права інтелектуальної власності.	6	2			4
Тема 5. Суб'єкти права інтелектуальної власності.	6	2			4
Тема 6. Система правової охорони та захисту у сфері інтелектуальної власності в Україні.	6	2			4
Тема 7. Джерела законодавства з питань інтелектуальної власності.	6	2			4
Тема 8. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності.	6	2			4
Тема 9. Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія	6	2			4
Тема 10. Інтелектуальний капітал та його роль в умовах інформаційного суспільства	6	2			4
Тема 11. Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності	6	2			4
Тема 12. Оцінювання об'єктів інтелектуальної власності в ринковій економіці.	8	4			4
Тема 13. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності в умовах глобалізації економіки.	6	2			4
Тема 14. Роль та значення інтелектуальної власності у формуванні національної інноваційної системи.	10	2			8
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Усього годин	90	30			60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи інтелектуальної власності		
1.	<p>Введення в інтелектуальну власність. Поняття права інтелектуальної власності.</p> <p>Поняття інтелектуальної власності. Види інтелектуальної діяльності. Право інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.</p>	2
2.	<p>Інтелектуальна діяльність як економічна основа інформаційного суспільства.</p> <p>Концепції інформаційного суспільства та інтелектуальної економіки. Інформація та знання як визначальні чинники постіндустріального розвитку. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.</p>	2
3.	<p>Історія права інтелектуальної власності.</p> <p>Історія розвитку патентного права (права промислової власності). Становлення права на товарні знаки. Еволюція авторського права та суміжних прав. Історія розвитку законодавства про охорону нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності. Еволюція права інтелектуальної власності в Україні.</p>	2
4.	<p>Об'єкти права інтелектуальної власності.</p> <p>Об'єкти авторського права та суміжних прав. Об'єкти права промислової власності. Об'єкти засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів та послуг. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.</p>	2
5.	<p>Суб'єкти права інтелектуальної власності.</p> <p>Автори – творці об'єктів права інтелектуальної власності. Роботодавці як суб'єкти права інтелектуальної власності на твори, створені при виконанні службового завдання. Заявники як суб'єкти права інтелектуальної власності. правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності.</p>	2
6.	<p>Система правової охорони та захисту у сфері інтелектуальної власності в Україні.</p> <p>Державна система охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні. Правова охорона об'єктів права промислової власності. Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.</p>	2
7.	<p>Джерела законодавства з питань інтелектуальної власності.</p> <p>Законодавчі акти України з питань інтелектуальної власності. В Нормативно-правові акти органів виконавчої влади України з питань інтелектуальної власності. Міжнародні договори України у сфері інтелектуальної власності.</p>	2
8.	<p>Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності.</p> <p>Захист об'єктів права промислової власності. Захист об'єктів авторського права та суміжних прав. Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.</p>	2
9.	<p>Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія.</p> <p>Еволюція теорії власності. Економіко-правовий зміст інтелектуальної власності. Структура інтелектуальної власності. Суперечності інтелектуальної власності.</p>	2

10.	Інтелектуальний капітал та його роль в умовах інформаційного суспільства Інтелектуальна власність – складова інтелектуального капіталу за економічним змістом. Сутність інтелектуального капіталу. Структура та специфіка інтелектуального капіталу.	2
11.	Комерціалізація прав на об’єкти інтелектуальної власності. Проблеми комерціалізації прав на об’єкти інтелектуальної власності. Сутність комерціалізації інтелектуальної власності. Ліцензійні угоди, їх структура та класифікація. Економічна ефективність ліцензування.	2
12, 13.	Оцінювання об’єктів інтелектуальної власності в ринковій економіці. Специфіка вартісного оцінювання об’єктів права інтелектуальної власності. Основні підходи до оцінки об’єктів права інтелектуальної власності. Організація процесу оцінювання вартості об’єктів права інтелектуальної власності та етапи проведення оцінювання.	4
14.	Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності в умовах глобалізації економіки. Міжнародна система інтелектуальної власності. Міжнародне співробітництво у сфері патентного права. Міжнародні аспекти охорони та захисту авторського та суміжних прав. Проблеми формування глобального ринку прав на об’єкти права інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність в епоху Інтернету.	2
15.	Роль та значення інтелектуальної власності у формуванні національної інноваційної системи. Роль інтелектуальної власності в сучасній економіці. Проблеми та перспективи розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні. Інтелектуальна економіка – складова інноваційної моделі розвитку. Інноваційна модель розвитку економіки та її стратегія.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття не передбачені навчальним планом.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	Підготовка до аудиторних занять	30
1	Нормативна та законодавча база України у сфері інтелектуальної власності. Конституція України	2
2	Цивільний кодекс України (книга 4 – Право інтелектуальної власності)	2
3	Закон України «Про власність»	2
4	Закон України «Про авторське право і суміжні права»	2
5	Закон України про охорону прав на винаходи і корисні моделі»	2
6	Закон України «Про охорону прав на промислові зразки»	2
7	Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»	2
8	Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів»	2
9	Закон України «Про науково-технічну інформацію»	2
10	Закон України «Про інноваційну діяльність»	2
11	Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності»	2

12	Паризька конвенція про охорону промислової власності	2
13	Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів	2
14	Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій ефірного мовлення (Римська конвенція)	2
15	Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS)	2
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	26
1	Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.	2
2	Історія розвитку законодавства про охорону нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності.	2
3	Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.	2
4	Правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності.	2
5	Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	2
6	Нормативно-правові акти органів виконавчої влади України з питань інтелектуальної власності.	2
7	Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	2
8	Суперечності інтелектуальної власності.	2
9	Економічна ефективність ліцензування.	2
10	Проблеми формування глобального ринку прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	2
11	Інтелектуальна власність в епоху Інтернету.	2
12	Інтелектуальна економіка – складова інноваційної моделі розвитку.	2
13	Інноваційна модель розвитку економіки та її стратегія.	2
	Підготовка до контрольних заходів	4

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для перевірки знань студентів з дисципліни застосовуються усний, письмовий, тестовий контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкова оцінка за змістовим модулем 1 виставляється студентам, які виконали всі види робіт і набрали не менше 60 % від 100 балів протягом семестру.

Оцінка в 100 балів – це середньоарифметична оцінка з виконання таких видів робіт:

аудиторна робота (100 балів) – оцінювання роботи студентів під час лекційних занять (включає наявність конспекту роботи на аудиторному занятті, виконання ситуаційних завдань, перевірочних тестів);

наявність конспекту роботи на аудиторному занятті (100 балів);

конспект роботи на аудиторному занятті оцінюється:

100-84 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з тематичним планом; законспектованого лекційного матеріалу, виконаних ситуаційних та тестових завдань під час аудиторних занять;

85-75 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з тематичним планом; законспектованого лекційного матеріалу;

74-60 балів якщо студент конспектує за лектором, але не уважно, з пропусками; у конспекті відсутні виконані ситуаційні та тестові завдання;

50-0 балів якщо робота студента на аудиторному занятті не підтверджується виконанням аудиторних завдань в конспекті студента.

конспект поза аудиторної самостійної роботи студента оцінюється:

60-50 балів за умови наявності в ньому матеріалів винесених на самостійне опрацювання.

самостійна робота (100 балів) – оцінювання роботи студентів під час лекційних занять (включає наявність конспекту самостійної роботи на аудиторному занятті);

наявність конспекту самостійної роботи (100 балів);

конспект самостійної роботи оцінюється:

100-84 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з планом самостійної роботи; законспектованого матеріалу, якщо студент виконав усі види запропонованих робіт. Кожне опрацьоване законодавче джерело та кожне опрацьоване самостійне питання програми оцінюються по 5 балів і студент може набрати у сумі 100 балів.

85-75 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з планом самостійної роботи; законспектованого матеріалу, якщо студент виконав не усі види запропонованих робіт.

74-60 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з планом самостійної роботи; законспектованого матеріалу, в залежності від того, скільки запропонованих видів робіт виконав студент.

50-0 балів якщо робота самостійна робота студента підтверджується виконанням завдань на 50%.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична між оцінкою змістового модуля 1 та оцінкою підсумкового контролю:

підсумковий контроль (100 балів): виконання студентом підсумкової контрольної роботи з тестових завдань. Підсумкова контрольна робота має тридцять варіантів, кожен з яких включає десять практичних завдань з тем пройденого матеріалу - тестів. Правильна відповідь на кожне тестове завдання оцінюється у 10 балів. У сумі студент може набрати 100 балів.

Порядок зарахування пропущених занять: студент виконує письмову роботу (реферат) за планом пропущеної теми лекційного заняття та захищає його в години консультацій викладача.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущено лекцію – у формі усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

– самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагиату у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андрощук Г. А., Крайнев П. П. Экономическая безопасность предприятия: Защита коммерческой тайны. — Монография. — К.: Ин Юре, 2000. — 400 с.
2. Андрощук Г. А., Работягова Л. И. Патентное право: правовая охрана изобретений. — Учебное пособие. — К.: МАУП, 1999. — 212 с.
3. Бабенко В. А., Лимар А. П. Інтелектуальна власність: навч. посіб. — Д.: ДРІДУ НАДУ. — 2011. — 153 с.
4. Бабенко В. А., Омелян-Скирта Н. Г. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. — Д.: ПДАБА, 2011. — 140 с.
5. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник,-2-ге вид. — К.:Знання, 2008. — 431 с.
6. Белов В. В., Витопись Г. В., Денисов Г. М. Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика его применения: Учеб. пособие. — М.: Юрист, 2002. — 288 с.
7. Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права. — К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. — 260 с.
8. Бутнік-Сіверський ОБ. Економіка інтелектуальної власності. — К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. — 296 с.
9. Добриніна Г.П., Пархоменко В.Д. Патентна інформація і документація. Патентні дослідження. — К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. — 96 с.
10. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності. — К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. — 64 с.
11. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії і практики: Зб. наук. статей / За ред. Ю. С Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. — 424 с.
12. Інтелектуальна власність: словник-довідник / За заг. ред. О. Д. Святоцького: У 2-х т. - К.: Ін Юре, 2000.
13. Капица Ю. М. Экспорт-импорт технологий: правовое регулирование. Национальная Академия Украины. Центр интеллектуальной собственности и передачи технологий. — К., 2000. — 106 с.
14. Кириченко І.А. Судова експертиза: охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності. - К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. — 144 с.
15. Кожарская И.Ю., Прахов Б. Г. Патентное право. — К.: Инст. интелл. собств. и права, 2003. — 140 с.
16. Кохановська О. В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин. — К., 2001. — 212 с.
17. Крайнев П. П., Работягова Л. И., Дятлик І. І. Патентування винаходів в Україні / За ред. П. П. Крайнева: Монографія. — К.: Ін Юре, 2000. — 340 с.
18. Макагонова А. В. Авторское право: Учеб. пособие. — М.: Юрид. лит., 1999. — 288 с.

19. Мельник О. М. Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. — Харків. 2002. — 362 с.
20. Охорона промислової власності в Україні: Монографія / За ред. О. Д. Святоцького, В. Л. Петрова. — К.: Ін Юре, 1999. — 400 с.
21. Цыбулев П.Н. Оценка интеллектуальной собственности. — К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2003. — 184 с.

Допоміжна

1. Захист прав інтелектуальної власності: Досвід Сполучених Штатів Америки. — 36 документів, матеріалів, статей. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. — 368 с.
2. Підпригора О. Проблеми системи законодавства України про інтелектуальну власність // Інтелектуальна власність. — 2000. — № 3. — С. 3-14.
3. Право інтелектуальної власності України: Конспект лекцій / Авт.: В.М.Крижна, Н.Є. Яркіна.; За ред. В.І. Борисової. - Х.: Нац.юрід.акад.України, 2008. — 112 с.
4. Промислова власність: Законодавчі та нормативні акти. У 3-х т. / Укладач П. М. Цибульов. — К.: УкрІНТЕЛ, 1998. Т. 1.: Законодавство України з питань промислової власності. — 138 с.; Т. 2.: Відомчі нормативні акти України з питань промислової власності. — 310 с.; Т. 3.: Міжнародні угоди з питань промислової власності. — 124 с.
5. Тофило А. В. Экспертиза объектов интеллектуальной собственности: заявки на изобретения и полезные модели. — К.: Инст. интелл. собств. и права, 2004. — 176 с.
6. Шинкаренко М. Показники доцільності у сфері охорони промислової власності: підсумки 2000 року // Інтелектуальна власність. — 2001. — № 4. — С. 14-26.
7. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності. Авторсько-правовий аспект. — Харків, 2002. — 368 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. <http://www.mon.gov.ua/> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
2. <http://www.kmu.gov.ua/> Офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. <http://iportal.rada.gov.ua/> Сервер Верховної Ради України
4. <http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/> Веб-портал Європа
5. <http://europa.eu/> Бюлетень Європейського Союзу
6. <http://www.coe.kiev.ua/> Інформаційно-документаційний фонд Ради Європи в Україні
7. <http://nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

Розробник _____ (В. А. Бабенко)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Т. С. Кравчуновська)
(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри
українознавства, документознавства та інформаційної діяльності
Протокол від 25 серпня 2020 року № 1